

*Bodil Marie Stavning
Thomsen*

Tag a keyword, tag two...

Kyle Nicholas og Jørgen Riber Christensen (red.): *Open Windows. Remediation Strategies in Global Film Adaptations*, Aalborg (Aalborg Universitetsforlag).

Denne antologi tager sig flot ud: Titel, omslagsbillede, opsætning og typografi virker indbydende og bogen er forsynet med en CD-rom med visuelt eksempelmateriale på de billedreferencer, der inddrages i analyserne. De to keywords *Remediation* og *Global* virker velvalgte, når man læser introduktionen af Kyle Nicholas, der kort og koncist introducerer til begrebet *remediation* og begrebets to dimensioner – *immediacy* og *hypermediacy* – således: »The oscillation between transparency and reflectiveness is the essence of remediation« (p. 15).

Det bliver dog tydeligt nok, når man læser bidragene, at forfatterne i denne antologi er mest interesserede i hypermedierede visuelle produkter, hvor man kan beskæftige sig med litterære meta-fiktioner i en udvidet kontekst – således adaptationer fra tegneserier til computerspil og film, fra bøger til film og fra skuespil til tv og film. Artiklerne fokuserer primært på, hvordan rammer og narrative skemata ændrer sig, når et indhold omkalfatres i et nyt medie. De er videre interesserede i at fremhæve, hvordan

diverse fiktioners styrker kan overleve i de nye versioner uden, at den selvrefleksive dimension går tabt. Dette i overensstemmelse med Nicholas' citat fra Bolter og Grusins bog (2000): »Where immediacy suggests a unified visual space, in which representation is conceived of not as a window on the world, but rather as »windowed« itself.«

Det eneste af bidragene – og efter min mening det væsentligste – der eksplicit forholder sig til den kompleksitet, der indeholdes i begrebet *remediation* er Ove Christensens »Medea Re-mediated«. Til allersidst skriver han: »By adapting the narrative from Euripides' play and using it for an artistic remediation [af tv-mediet], von Trier aligns himself with Euripides both artistically and ethically«. Christensen forholder sig aktivt til, at begrebet *remediation* handler om »the representation of one *medium* in another« og ikke bare et *indhold*, produceret i dette eller hint medium, der så transmitteres over i et andet medium. Svagheden ved de fleste af antologiens artikler er, at de blot omhandler, hvordan *indholdet* forandres æstetisk. Mediet ses med andre ord som en nærmest tom transmitter, hvis æstetiske transformation af indholdet ikke reflekteres synderligt. Måske skyldes det, at begrebet *remediation* – for denne læser at se – er lige så komplekst som f.eks. Benjamins begreb om *aura*, der også har en historisk foranderlig modus.

Ordet *remediation*, der kun delvist kan erstattes af ordet *representation*,

omfatter de måder, hvorpå nye medier indoptager ældre medier i sig og de måder, hvorpå ældre medier indoptager de nye for at svare på disse mediers udfordringer. Ordet *hypermediacy*, der kun delvist kan erstattes af ordet *metafiction* er blot én af måderne, hvormed man kan svare på nye mediers udfordringer. *Immediacy* er en anden, og denne dimension er nærmest helt fraværende i bogen. Dermed får man kun delvist dækket det felt, som bogtitlen lover. Det er også så som så med refleksioner over det globale perspektiv i artiklerne. Der er gode, gedigne analytiske læsninger imellem (således Poulsens, Aggers og Riber Christensens), men antologien ville have haft gavn af en gennemgribende redaktionel indsats. Som læser savner man, at artiklerne hver for sig forholder sig aktivt begrebsligt tænkende og ikke blot applicerende en ny teori på gammelkendte problemstillinger. Man savner for eksempel refleksioner over, hvordan fornemmelsen af *immediacy* i computerens real-time interfaces bl.a. kan have æstetiske forformer i avantgardens *hypermediacy*. Man savner også refleksioner over, hvordan tv-mediets nye skabelse af *immediacy* (nye dokumentar- og realityformater) kan basere sig på *hypermediacy* som en bevidsthed om rammen, iscenesættelsen og kameraet. I stedet får man en række artikler, der for næsten alles vedkommende lige så godt kunne have figureret i antologier om metafictionens repræsentationsformer. Forsidens *tagging* af *remediation* og *global* er lettere vildledende for den,

der gerne vil vide mere om begrebernes anvendelighed. Bagsidetekstens proklamering af bogens mangefacetterede redskaber (såsom semiotik, forfatterstilistik, historiske og politiske analyser) diverse synsvikler (oversættelsens problematik, ironiske figurer, klassiske tekster moderniseret), leveret af *international authors* bidrager desværre ikke i sig selv til at løfte bogen fra det lokale til det globale niveau – men måske til det såkaldt »glokale«.

Dertil bør det nævnes, at graden af beherskelse af det engelske sprog varierer så meget, at man som dansk læser må spørge sig selv, om det overhovedet giver mening at udgive denne bog på engelsk af et dansk forlag. Kun ét amerikansk bidrag er der blevet plads til på trods af forordets omtale af et langvarig samarbejde med et amerikansk universitet. Denne antologi lever på ingen måde op til sin titel – *Open Windows* – bortset fra den medfølgende CD-rom, som der pædagogisk henvises til i teksterne med et lille CD-rom ikon. Men har man en MAC og ikke en PC, får man desværre ikke adgang til billedeksemplerne.

Bodil Marie Stavning Thomsen, lektor i kunst, kultur og medier ved Afdeling for Nordisk Sprog og Litteratur, Aarhus Universitet.